

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

17.

Fylke:

Fetfold

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

3dd.

Emne:

Gammel engkultur

Bygdelag:

Oppskr. av:

Pagna Braadland

Gard:

Fr.

(adresse):

Fr. nr. Halden

G.nr. 84

Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

13. Martin Andreasen Errehaugen f. 1867
paa Gullund. 3dd.
1. Eng og utslærter brukes i samme menning. Her tales om "rabberlaart" paa nyenne skytter og paa innmark og om "firuere skåring". Utslærtene var paa morne.
 2. "Pnydding" i innmarken. Hvirshaugene blev både breunt og rotet. Askur blev brukt som gjødsel. Skrubnydding blev der lire av.
 3. Engene var bare selvsadde.
 4. ~~De~~ ^{De} vannrett eng blev der lagt noe aspe dikk. Engvanning har ikke vord brukt. Gjødning. Om høreren spør heider hadde de møkkes urøver, så den ikke lå og brenne.
 5. Eng og utslærter ble ikke gjødlet. Aldrig gjødlet vord i gammel tid. For kjellig gjødsel av sau, ku, hest ble am kasket, ble varmt og brukt særlig til poteter.
 6. Ukjent.
 7. Det var usikkert at fjøret stod stoff av møkkesiget gikk ned i et akerskykke. Askene ble oppe lagt paa hauger og i bakker på grunn av dårlig dikning å få avkomle.
 8. Op i 1860 årene bruktes trærspader med

ferntur lag og Nærkegrop av The kaldt
"stengel". Paa smaa avides bruk bruktes
Middalbalderskudskaperne like op i 1880'erne.
Paa de mere centrale gaarde foregik ned-
skapskippe mellem 1830-50.

8 -

9. Ja, dyrene har beudet sig og utslakker både
for sin egen skyld, og for a gjodelse skyldene.
Beidlingen var til gode både for dyr og mark.
Alt blev beudet om høsten.

10. Ved mere intensivt dyrene brug spares
Mængden for beidning, men paa de tidligere
dyrene mere bortliggende brug blev inmarken
arbejdes om høsten. Heri har det været en
frem overgang fra 1890 og til idag.

11. Gødslen paa beidene ble i gammel tid
fremst udover med hvide væd og hvidt.
At anden kudskep til dette er ukjendt.

12. Lavejøs med beidene har været brugt,
gjennem 1 fjøs.

13. Det har kreaturene været faldt ind om
vædder. Ungdyrene slippes ofte i utmarken
eller skogen om varen og fæs ind om
høsten. Melkedyrene fæs ind for vædder.
Zudkegning = kvee.

14. Ukjendt.

15. Ukjendt.

16. Ukjendt.

17. Gjerengurden fik gaarden almindelige
kødt.

18. Nei, ukjendt.

19. Ikke brugt her.

20. Før 1880 brukte det sig ogsaa ^{mange brug} da
kaldt Gjerestaaet som sæder og inu for
gaardene var da staaet mark.

21. Arke brukes som hjelpejædel.

B. Gørgen Sørensen Fokervid f. 1892.

1. Ekre = vold eller ug. Praggerv er kort
ovr for nyinn bakke, skraberlaart. Mest
brukt i de nye fangerv, som passer best for
jinn bakke.

2. Rydding med laurving i august for løvet
ble gult. Kvinthaugene tar og kærnet.

Husarkene eller farr ut og brukes i Gjøkne-
haven. Stenrydding en selvfølge.

Jørgen Bokarød f. paa Bokarød 1892 gir følgende tegning av
 saaslang, som blir brukt paa Bokarød i 1890 aarene, og som
 kjennes igjen av Martin Andreassen Eklehaugen f. 1867.
 Den består av 2 mand.

2 m. lang
 Treerlangen, hvor paa en bølge eller
 saa lang i hver ende i en 10-15 cm.
 lang, maatte være saa lang at
 samme hadde fått sleng.

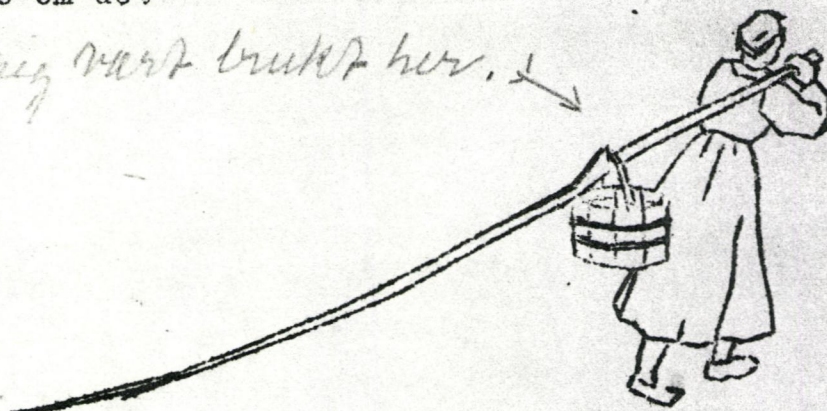
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
 ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
 BYGDGY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan
 bære vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over
 aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret
 hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten
 mothake på stonga gjorde at handtaket p. bøtta ikkje gleid.
 Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over.
 Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre
 frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har
 vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon
 i Dykkar bygd noko om det?

Nei, har aldrig vært brukt her. ↓



Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Vinst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka
 fiskebein og fiskehovud til brensel? Nei, aldrig brukt.

Har ein bruka kumøkk til brensel? Nei, aldrig brukt i vår
 skogsbygd.

Ragna Braadland.

Østfold.

Dodd.